

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Рўйхатга олинди

№ 50-1.03-2

2011 йил “8” 11

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълим вазирлигининг 2011 йил
17 сентябрдаги 392-сон буйруғи билан
тасдиқланган

ТАЈРИБА-SINOV

**ЭСТЕТИКА
ФАНИДАН НАМУНАВИЙ
ДАСТУР**

(бакалавр йўналиши учун)

Тошкент – 2011

Мазкур намунавий дастур Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими ўқув-методик бирлашмалари фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2011 йил 9 сентябрдаги 3-сон мажлис баёни билан тажрибавий дастур сифатида маъқулланган.

Ушбу дастур “Эстетика” фанидан бакалаврнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлари мазмунига қўйиладиган талаблар асосида тайёрланган.

Тажрибавий дастурни келгусида тўлдирилган ва бойитилган ҳолда чоп этиш заруратини ҳисобга олиб, фикр-мулоҳазаларингизни қуйидаги манзилга юборишингизни сўраймиз:

Тошкент шаҳар, 2-Чимбой кўчаси 96-уй, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги “Маънавий-ахлоқий тарбия” бошқармаси, тел: 246-10-58, 246-10-54

Фаннинг ўқув дастури Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида ишлаб чиқилди.

Тузувчилар:

Хусанов Б.Э. - фалсафа фанлари номзоди, доцент (ЎзМУ)

Нурматова М.А. - фалсафа фанлари номзоди, доцент (ЎзМУ)

Такризчилар:

Шермухамедова Н.А. - фалсафа фанлари доктори, профессор (ЎзМУ)

Нишонова О.Ж. - фалсафа фанлари номзоди, доцент (ЎзДСИ)

Фаннинг ўқув дастури Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети Илмий-услубий кенгаши томонидан тавсия этилган (2011 йил 19 августдаги 1-сон баённома).

КИРИШ

Ўзбекистонда мустақилликка эришилган дастлабки кундан бошлаб фан, таълим ва тарбия мазмунига алоҳида эътибор қаратилди. Мустақиллигимизнинг йигирма йиллик тарихида эришилган ютуқлар ёшларда миллий маънавий мерос ва кадриятларни эстетик идрок қилиш, уларда воқеаларнинг ҳодиса сифатида намоён бўлиши эмас, балки эстетик моҳиятини чуқур англаш малакаларини шакллантиришни тақозо этмоқда. Айни пайтда бу жараён эстетика фанининг методологик асослари ҳамда илмий мазмунини миллий ва умуминсоний тамойиллар билан муштараклигини таъминлашни талаб этади. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов таъкидлаганидек: “Тарихимизга кириб келаётган бу буюк марра муносабати билан ўтган давр мобайнида ҳаётимиз сифати, мамлакатимиз қиёфаси қандай ўзгариб бораётгани, қандай ютуқ ва натижаларга эришганимиз, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига асосланган очиқ демократик давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш йўлида қандай суръатлар билан ривожланиб бораётганимизни баҳолаш эҳтиёжи туғилмоқда.”¹

Мазкур дастур эстетик тафаккурнинг ижтимоий сиёсий асослари ҳар қандай жамият халқининг ижтимоий онгини ўзгартиришга, унинг пировард мақсадларига хизмат қилишга қаратилган. Шу боис, унда санъат, адабиёт, экология, техника ва дизайннинг эстетик мазмунини ёритиш, санъат социологияси, атроф-муҳит эстетикаси, соғлом турмуш тарзи эстетикаси каби янги йўналишларнинг илмий-назарий асослари кўрсатиб берилган. Чунки бугунги кундаги глобаллашув даврида ёшлар тафаккурини турли ғайриэстетик ғоялар таъсиридан ҳимоя қилиш, айниқса электрон воситалар орқали кириб келаётган турли кўринишдаги омилларнинг эстетик мазмунини тўлақонли англаш давр талабига айланган. Ана шу талабга мос таълим тизимини яратиш, таълим олувчиларда эстетик дунёқарашни юксалтириш, бадиий тафаккур, эстетик маънавият ва ижодий фикрларни шакллантириш муҳим вазифа ҳисобланади. Бу вазифага эса олий таълим тизимида эстетика фанини чуқурроқ ўқитиш орқали эришиш мумкин.

“Эстетика” фани бўйича ишлаб чиқилган мазкур ўқув дастури доирасида талабаларнинг табиат, жамият ва санъатдаги гўзалликларнинг фалсафий моҳияти, нарсалар оламини бадиий-эстетик жиҳатдан лойиҳалаштиришнинг фалсафий асослари ҳақида билим, кўникма ва малакаларини шакллантириш назарда тутилади. Фан дастури фанларнинг амалий эстетикага доир хусусиятларини англаб етишда ўзига хос аҳамият касб этади.

Ўқув фанининг мақсади ва вазифалари

Фанни ўқитишдан мақсад – эстетик маданиятни такомиллаштириш орқали талабаларда дунёни эстетик идрок қилиш, гўзаллик ва хунуклик, улугворлик ва тубанликни фарқлай олиш ҳамда юксак эстетик дид талабларига мос ҳаёт фаолиятини ташкил этишга йўналтирилган илмий асосларни мустаҳкамлашдан иборат.

¹ Каримов И. А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси. –Т.: Ўзбекистон, 2010.

Фаннинг вазифаси:

- эстетик дид ва эстетик туйғуни тарбиялаш;
- санъат асарларида инсонпарварлик ғояларини идрок қилиш;
- ички ва ташқи гўзаллик уйғунлигини таъминлаш ва бу орқали талабаларда эстетик маданиятни такомиллаштириш;
- миллий ва умумбашарий қадриятларнинг эстетик моҳиятини идрок этиш ҳамда уларни қадрлашга ўргатиш.
- ёшлар эстетик туйғусини тарбиялашнинг назарий ва амалий асосларини таҳлил қила олиш;
- гўзаллик ва улуғворлик категорияларининг қадрият сифатидаги ижтимоий-маънавий моҳиятини тушунтириш;
- талабаларга воқеликни эстетик идрок этиш, ўзлаштириш ва муносабат билдиришнинг илмий-амалий йўлларини ўргатиш.

Фан бўйича талабаларнинг билимига, кўникма ва малакасига қўйиладиган талаблар

“Эстетика” ўқув фанини ўзлаштириш жараёнида амалга ошириладиган масалалар доирасида бакалавр:

- эстетиканинг фан сифатидаги моҳияти, унинг категориал аппарати ва ривожланиш қонуниятларини; эстетиканинг назарий масалалари ва тарихий-методологик манбаларини; эстетик дунёқарашни юксалтиришнинг фундаментал асосларини ҳамда эстетика фанининг жамият маънавий ҳаётидаги ўрнини *билиши керак*.

- эстетик тафаккур тарихини ўрганиш ва уни холисона баҳолаш; мумтоз ва замонавий санъат турларининг эстетик мазмунини таҳлил қилиш; воқеликка оқилона эстетик муносабат билдириш ва содир бўлаётган ҳодисаларнинг эстетик мазмунини тушунтира олиш; эстетиканинг санъат, бадиий ижод, дизайн, турмуш гўзаллиги, атроф-муҳитни гўзаллаштириш ва эстетик тарбия борасидаги умумий қонуниятларини ўзлаштириш *кўникмаларига эга бўлиши керак*.

- эстетик муносабатлар тизимидаги ўзгаришлар ва функционал масалаларни қиёсий таҳлил қилиш; эстетик дунёқарашни бойитишга салбий таъсир кўрсатувчи омилларни фарқлаш, эстетик дидни юксалтириш ва фаҳм-фаросат ҳиссини уйғунлаштириш ҳамда техника эстетикаси ва унинг бугунги кундаги кўринишлари, моддий неъматлар ишлаб чиқаришда эстетик диднинг заруриятига доир амалий таклифлар ишлаб чиқиш *малакаларига эга бўлиши керак*.

Фаннинг ўқув режадаги бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги ва услубий жиҳатдан узвий кетма-кетлиги

“Эстетика” фани ўқув режадаги инсон ва жамият ҳаёти ҳамда фаолиятини ўрганувчи – “Ўзбекистон тарихи”, “Фалсафа”, “Маънавият асослари”, “Диншунослик”, “Маданиятшунослик”, “Социология”, “Психология”, “Миллий ғоя” каби фанлар билан узвий боғлиқ.

Фани ишлаб чиқаришдаги ўрни

“Эстетика” фани жамиятни маънавий жиҳатдан янгилаш, моддий ва маънавий неъматлар ишлаб чиқаришда эстетик маданиятнинг устуворлигига эришиш ва уларнинг эстетик асосларини мустаҳкамлаш, шунингдек, техника, дизайн ва атроф-муҳит гўзаллигини таъминлашда ишлаб чиқаришнинг ажралмас бўғини ҳисобланади.

“Эстетика”ни ўзлаштириш орқали бакалавр келгусида жамоатчилик фаолиятида, давлат бирлашмаларида, ўз-ўзини бошқариш органларида, маданий-маърифий соҳалардаги ишларни ташкил этиш ва ўтказишда иштирок этади.

Фани ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Талабалар эстетика фанини ўзлаштиришлари учун ўқитишнинг илғор ва замонавий усулларидан фойдаланиш, янги информацион педагогик технологияларни тадбиқ қилиш муҳим аҳамиятга эга. Фани ўзлаштиришда дарслик, ўқув ва услубий қўлланмалар, маъруза матнлари, тарқатма материаллар, электрон материаллар, виртуал стендлардан фойдаланилади. Маъруза ва амалий машғулот дарсларида ақлий хужум, кейс-стади, бумеранг, кластер, матбуот конференцияси каби илғор педагогик технологиялардан фойдаланилади

АСОСИЙ ҚИСМ

Эстетиканинг предмети, мақсади ва вазифалари

“Эстетика” - нафосатни ўрганувчи қадимий фан. “Эстетика” фанининг объекти ва фалсафий моҳияти. Дунёни эстетик ҳис қилишга мифологик, диний, илмий ва фалсафий ёндашувлар. “Эстетика” ҳақидаги қарашлар тарихи. “Эстетика” ва ижтимоий фанларнинг ўзаро алоқадорлиги: фалсафа, этика, тарих, миллий ғоя, педагогика, психология, маънавият асослари, диншунослик, иқтисодиёт, экология, социология, табиий фанлар. “Эстетика”нинг структураси.

Эстетик англаш, эстетик муносабат ва эстетик фаолият

Эстетик англаш тушунчаси ва унинг индивидуал характери. Инсоният тарихида эстетик англаш, муносабат ва фаолиятнинг талқини. Эстетик билиш ва эстетик қадриятлар мутаносиблиги. Эстетик англашнинг асосий элементлари: эстетик эҳтиёж, эстетик муносабат, эстетик туйғу, эстетик дид, эстетик баҳо, эстетик идеал, эстетик қарашлар, эстетик назариялар. Шахс эстетик эҳтиёжи. Эстетик муносабатнинг ўзига хос хусусиятлари. Модернизация жараёнларида эстетик фаолиятнинг кўринишлари. Эстетик фаолият меҳнатнинг ўзига хос тури. Эстетик фаолиятнинг ижодий характери. Меҳнат, ўйин ва санъатнинг ўзаро муносабатлари. Эстетик фаолиятнинг турлари: халқ ижоди ва профессионал ижодий фаолият, бадий фаолият ва унинг эстетик табиати, илмий фаолият, диний фаолият, ижодий фаолият, техник фаолият.

Эстетиканинг асосий категориялари

“Эстетика” категорияларининг фалсафий мазмуни ва моҳияти. Фалсафа тарихида эстетика категориялари ҳақидаги тасаввурларнинг хилма-хиллиги. Гўзаллик эстетиканинг асосий категорияси. Эстетик тафаккур тарихида гўзалликка муносабат. Гўзаллик ҳақидаги тасаввурнинг ўзгарувчанлиги. Гўзалликнинг санъатда намоён бўлиши. Гўзаллик ва манфаат. Гўзаллик ва унинг муқобиллари: ҳунуклик, бадбашаралик, беўхшовлик, номутаносиблик. Улуғворлик категориясининг фалсафий моҳияти. Эстетик тафаккур тарихида улуғворлик ҳақидаги қарашларнинг ўзига хос жиҳатлари. Улуғворликнинг оламни эстетик идрок этишга ижобий таъсири. Улуғворликнинг кўринишлари: табиатдаги улуғворлик, жамият улуғворлиги, инсон улуғворлиги. Улуғворликка миқдор ва миқёснинг таъсири. Улуғворликнинг санъатда намоён бўлиши. Улуғворликнинг тубанлик, худбинлик, сотқинлик билан зиддияти. Фожеавийлик (трагедия) категорияси. Фожеавийликка муносабатнинг турлари. Фожеавийликнинг намоён бўлиш шакллари: жамият ҳаётида; инсон фаолиятида; санъатда; бадиий асарда. Фожеавийлик ва эстетик идеал. Фожеавий қаҳрамон. Фожеавий жараён ва унга эстетик муносабат. Фориғлаш - фожеавий асарнинг хусусияти сифатида. Кулгилилик категорияси. Эстетик тафаккур тарихида кулгилиликка муносабат. Кулги ва унинг инсон ҳаётидаги ўрни. Кулгили ҳолат. Кулгининг объектлари: турмуш воқеалари, санъат асари, бадиий асар, суҳбат мавзуси, мулоқот. Кулгилиликнинг намоён бўлиш шакллари: ҳажв, ҳазил, мутойиба, киноя, кесатиқ, истехзо. Кулги, ҳазил-мутойиба ва унда меъёрнинг зарурияти. Комедия - санъат жанри. Кулгининг фориғлантириш хусусияти. Кулги ҳодисасининг соғлом турмуш тарзига таъсири. Кулгилиликнинг демократик хусусияти. Эстетика категорияларининг ўзаро алоқадорлиги. Мўъжизавийлик, ҳаё (ибо-ҳаё) ва қизиқарлилик эстетика категорияларини ривожлантирувчи мезон сифатида.

Табиат ва техноген цивилизация эстетикаси

Табиат эстетикаси. Инсоният тафаккури тарихида табиатга эстетик муносабатнинг зарурияти ҳақидаги қарашлар. Инсоннинг табиатга муқобил эстетик муносабатлари. Табиатнинг эстетик хусусиятлари. Табиат эстетик фаолият объекти. Экологик эстетиканинг қадрият мақоми. Экология эстетикасининг ахлоқий муаммолари. Табиатни эстетик идрок этишнинг анъанавий ва ноанъанавий усули: табиатни асл ҳолида идрок этиш, табиатни бадиий образларда ифодалаш. Экоэстетиканинг ХХІ аср илмий-техник тараққиётдаги ўрни. Техноген цивилизациянинг ишлаб чиқариш эстетикаси ва фан тараққиётига таъсири. Маиший турмуш эстетикаси ва унинг технологияси. Техника эстетикасининг ишлаб чиқариш ва ижтимоий жараёнлардаги ўрни. Техниканинг инсон эстетик манфаатлари ва фаолияти билан боғлиқлиги. Замонавий шаҳарсозлик эстетикаси. Дизайннинг эстетик хусусиятлари. Табиат ва маиший турмуш дизайни. Халқ амалий санъати ва дизайн.

Санъат ва унинг турлари

Санъатнинг предмети, мақсади ва вазифалари. Буюк мутафаккирлар санъатнинг инсон ва жамият ҳаётидаги ўрни ҳақида. Санъатнинг хусусиятлари: тарихийлик, маъжозийлик, демократлик, миллий ва умуминсонийлик. Санъатнинг тамойиллари: халқчиллик, ҳаққонийлик, ижодийлик. Санъатнинг турлари: бадиий адабиёт, халқ амалий санъати, меъморчилик, рассомчилик, ҳайкалтарошлик, театр, кино, мусиқа, эстрада ва цирк, кўшиқчилик, рақс, аския, нотиклик, бадиий сураткашлик, қироат санъати (бадиий ўқиш); хаттотлик. Санъат турларида мафкура тамойилларининг инъикоси. Санъатга эстетик муносабатни шакллантиришда анъанавийлик ва замонавийлик бирлиги.

Соғлом турмуш тарзи эстетикаси

Соғлом турмуш тарзини қарор топтиришда тарбия шакллариининг узвийлиги: эстетик тарбия, ахлоқ тарбияси, жисмоний тарбия. Соғлом турмуш тарзи эстетикаси тамойилларига анъанавий ва замонавий ёндашувлар. “Гўзал муҳитда яшаш - олий неъмат” тамойилининг эстетик мазмуни. Эстетик тарбиянинг турлари ва йўналишлари: - электрон ахборот воситалари, санъат, бадиий адабиёт. Шахсни эстетик тарбиялашда фан, таълим ва маданиятнинг ўзаро боғлиқлиги.. Меҳнат - турмуш эстетикасининг муҳим омили. Инсонда хулқ гўзаллигини шакллантиришнинг замонавий кўринишлари. Дидлилик ва фаросатлилик – юксак маданият белгиси. Фаросатсизлик шахс камолотидаги иллат. Инсон табиий гўзаллиги билан эстетик диднинг мутаносиблиги: орасталик, бачканалик. Шахс ва жамият эстетик маданиятининг муҳим жиҳатлари. Жамият ижтимоий-маънавий ҳаётининг эстетик маданият шаклланишига таъсири. Шахс ва жамият эстетик маданиятининг диалектик алоқадорлиги. Эстетик маданият юксалишининг миллий ва умуминсоний жиҳатлари. “Оммавий маданият”нинг ёшлар эстетик дидига таъсири. Эстетик равнақ ва унинг эстетик эҳтиёж ҳамда эстетик дид билан диалектик алоқадорлиги. Спорт ва унинг маънавий-эстетик жиҳатлари; спорт эстетикасининг замонавий аҳамияти. Инсон танаси ва турмуш тарзини гўзаллаштиришда спортнинг таъсири.

Эстетиканинг замонавий муаммолари

Техноген цивилизация - эстетик фаолият ва эстетик дидни шакллантиришнинг муҳим омили. Илмий-техникавий тараққиётни инсонийлаштириш ва гўзаллаштиришнинг эстетик муаммолари. Воқеликка эстетик муносабатнинг миллий ва умумбашарий аҳамияти. Эстетик кадриятлар – барқарорликни таъминловчи оми. “Дунёни гўзаллик кутқаради” шиорининг глобал аҳамияти. Оламни эстетик англашда жамият ахборотлашувининг роли.

Ахборот эстетикасининг ўзига хос хусусиятлари ва унинг ижтимоий-сиёсий, бадиий-ижодий, маънавий-ахлоқий жараёнлар билан боғлиқлиги. Рекламанинг эстетик хусусиятлари. Реклама фаолиятига эстетик қонуниятларнинг таъсири. Рекламалардаги ғайриэстетик ҳолатлар ва уларнинг кўринишлари. Рекламанинг эстетик ғоясида миллийлик ва умумбашарийлик диалектикаси.

Семинар машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Семинар машғулотларини ташкил этиш бўйича кафедра профессор-ўқитувчилари томонидан кўрсатма ва тавсиялар ишлаб чиқилади. Унда талабалар асосий маъруза мавзулари бўйича билим ва кўникмаларини амалий машғулот жараёнида янада бойитадилар. Шунингдек, дарслик ва ўқув қўлланмалар асосида талабалар билимларини мустақамлашга эришиш, тарқатма материаллардан фойдаланиш, илмий мақолалар ва тезисларни чоп этиш орқали талабалар билимини ошириш, мавзулар бўйича кўргазмали куруллар тайёрлаш ва бошқалар тавсия этилади.

Семинар машғулотларида талабалар эстетиканинг назарий ва амалий асосларини ўрганадилар.

Семинар машғулотларнинг тахминий тавсия этиладиган мавзулари:

1. Эстетик тафаккурни ривожлантириш қонуниятлари.
2. Эстетиканинг глобал муаммолари.
3. Эстетик дидни юксалтиришда санъат ва бадиий адабиётнинг ўрни.
4. Техника эстетикасининг замонавий кўринишлари.
5. Дизайн ва унинг эстетик асослари.
6. Бозор иқтисодиёти муносабатларида эстетик билимнинг зарурияти.
7. Гўзаллик ва манфаатлар уйғунлиги.
8. Гўзалликнинг шахс ва жамият муносабатларидаги инъикоси.
9. Шахс эстетик камолотига салбий таъсир кўрсатувчи омиллар.
10. “Оммавий маданият” ва унинг ғайриэстетик кўринишлари.
11. Эстетик ғояларнинг тафаккур тарихидаги ўрни.
12. Эстетик маданиятнинг замонавий йўналишлари.
13. Эстетик маданият ривожидида дид – фаросат – фаҳм уйғунлиги.
14. Эстетика асосий категориялари ўртасидаги умумий алоқадорлик.
15. Табиат ва унинг эстетик хусусиятлари.
16. Миллий ғоянинг ўзбек санъатидаги инъикоси.
17. Соғлом турмуш тарзи эстетикаси: мазмуни, хусусиятлари ва аҳамияти.
18. Ахборотлашган жамиятда эстетик билимнинг зарурияти.
19. Маънавий янгилаш жараёнида эстетика фанининг аҳамияти.
20. Жамиятни модернизация қилишнинг эстетик асослари.

Мустақил ишларни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Мустақил таълимнинг турли хил шакллари мавжуд бўлиб, бунда асосий эътибор талабанинг берилган мавзулар (амалий масалалар, топшириқлар ва кейс-стадилар)ни мустақил равишда, яъни аудиториядан ташқарида бажариши, ўқиб ўрганиши ҳамда шу йўналиш бўйича билим ва кўникмаларини чуқурлаштиришига қаратилади. Талаба мустақил ишни тайёрлашда муайян фаннинг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қуйидаги шакллардан фойдаланиш тавсия этилади:

- дарслик ёки ўқув қўлланмалар бўйича фанлар боблари ва мавзуларини ўрганиш;
- тарқатма материаллар бўйича маърузалар қисмини ўзлаштириш;
- мустақил ишлар, кейс-стадилар билан ишлаш;
- махсус ёки илмий адабиётлар (монографиялар, мақолалар) бўйича фанлар бўлимлари ёки мавзулари устида ишлаш;
- фанга оид статистик маълумотларни ўрганиш, уларни таҳлил қилиш;
- талабанинг ўқув-илмий-тадқиқот ишларини бажариш билан боғлиқ бўлган фанлар бўлимлари ёки мавзуларни чуқур ўрганиш;
- фаол ва муаммоли ўқитиш усулидан фойдаланиладиган ўқув машғулотлари;
- масофавий (дистанцион) таълим.

“Эстетика” фанидан талабаларнинг мустақил ишларини реферат, семинар, маъруза тайёрлаш, Президент асарларини конспектлаштириш ва бошқа шаклларда ташкил этилиши тавсия этилади. Мустақил иш мавзуларини белгилашда маъруза ва семинар машғулотлари мавзуларини тўлдиришга ҳаракат қилиниши лозим.

Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг тахминий мавзулари:

1. Эстетиканинг қадимий фан сифатидаги моҳияти.
2. Модернизация жараёнида ҳаёт сифати ва мамлакат қиёфаси ўзгаришининг эстетик жиҳатлари.
3. Ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётида эстетиканинг маънавий эҳтиёжга айланиши.
4. Атроф-муҳитни гўзаллаштиришнинг замонавий кўринишлари.
5. Ландшафт дизайнининг эстетик хусусиятлари.
6. Халқаро глобал тармоқ – Internet тизими ва эстетик дунёқараш.
7. Ф. Шиллернинг “Эстетик тарбия ҳақида мактублар” асарининг моҳияти.
8. Эстетик кадриятларнинг кадрсизланишига олиб келувчи омиллар.
9. Шахс маънавий камолотида эстетик кадриятлар уйғунлиги.
10. Давлат рамзларининг эстетик хусусиятлари.
11. Ўзбек миллий кадрияларининг эстетик хусусиятлари.
12. Санъатда эстетика муаммоларининг инъикоси.
13. Ўзбекистонда спорт эстетикаси ривожининг асосий тамойиллари.
14. Ҳақиқат, эзгулик ва гўзалликнинг олий эстетик кадрият сифатидаги моҳияти.

15. Эстетик маданиятнинг кўринишлари.
16. Улуғворлик ва бунёдкорлик ўртасидаги алоқадорликнинг миллий меъморчиликдаги инъикоси.
17. Замонавий санъат турларининг эстетик мазмуни.
18. XXI асрда эстетика илмига ёндашув.
19. Эстетик дунёқарашни шакллантиришда кино санъатининг ўрни.
20. Эстетикани тарғиб қилишда жамоат бирлашмаларининг ўрни.

Дастурнинг информацион-услубий таъминоти

“Эстетика” фанини ўқитишда замонавий (хусусан, интерфаол) методлар, ахборот коммуникация (медиа-таълим, амалий дастур пакетлари, презентацион, электрон-дидактик) технологияларининг қўлланиши назарда тутилади. “Эстетика” фани курсида электрон дарслик, мавзуга оид теледисклар ва бошқа кўргазмали қуроллардан фойдаланилади.

Фойдаланиладиган адабиётлар рўйхати

Рахбарий адабиётлар:

1. Каримов И.А. Асарлар тўплами. 1-18 жилдлар. – Т.: Ўзбекистон, 1996-2010.
2. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. –Т.: Маънавият, 2008.
3. Каримов И.А. Адабиётга эътибор – маънавиятга, келажакка эътибор. –Т.: Ўзбекистон, 2009.
4. Каримов И.А. Жамиятимизни эркинлаштириш, ислохотларни чуқурлаштириш, маънавиятимизни юксалтириш ва халқимизнинг ҳаёт даражасини ошириш – барча ишларимизнинг мезони ва мақсадидир. 15-жилд, - Т.: Ўзбекистон, 2007.
5. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси. – Т.:Ўзбекистон, 2010.
6. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. –Т.: Ўзбекистон, 2011.

Дарсликлар ва ўқув кўлланмалар:

1. Абдулла Шер, Баходир Хусанов. Эстетика. 2-нашр. /услубий кўлланма. – Т.: Ўзбекистон файласуфлари миллий жамияти, 2010.
2. Курбанмамадов А. Из истории эстетической мысли в Средней Азии (эпоха древности и раннего средневековья). /Учебное пособие – Т.:НУУз, 2007.
3. Мухаммаджонова Л.А. Жадид мутафаккирларининг ахлокий-эстетик карашлари. /Услубий кўлланма. – Т.: ЎЗМУ, 2007.
4. Умаров М. Эстрада ва оммавий томошалар тарихи. /дарслик – Т.: Янги аср авлоди, 2009.
5. Умаров Э. Эстетика (Нафосатшунослик). /Дарслик. – Т.: Ўзбекистон, 1995.

Кўшимча адабиётлар:

1. Абдуллаев М. Эстетик маданият: назарий-методологик жиҳатлар. –Т.: Фан, 2007.
2. Абдуллаев Р. Обряд и музыка в контексте культуры Узбекистана в Центральной Азии. – Т.: Фан, 2006.
3. Аристотель. Об искусстве поэзии. Поэтика. (Памятники мировой эстетической и критической мысли). – М.: Наука, 2005.
4. Арасту. Поэтика. Ахлоқи Кабир. – Т.: Янги аср авлоди, 2007.
5. Бычков В.В. Эстетика. / Учебное пособие. – М.: Академический проект, 2011.
6. Золкин А.Л. Эстетика / Учебник для ВУЗов. – М.: Юнити, 2009.
7. Булгаков С.Н. Философия хозяйства. – М.: 1990. - 214 С

8. Водчиц С.С. Эстетика пропорций в дизайне. –М.: Книга, 2005.
9. Жабборов И. Ўзбеклар (анаънавий хўжалиги, турмуш тарзи ва этномаданияти). –Т.: Шарқ, 2008.
10. Киященко Н.И. Эстетика – философская наука. – М.: Вильянс, 2005.
11. Курбанмамадов А. Из истории эстетической мысли Ближнего и Среднего Востока. –Т.: НУУз, 2008.
12. Культура озеленения. –Т.: Шарқ, 2005.
13. Макарова К.В. Понятие «художественного образа» в реалистической эстетике // Вопросы гуманитарных наук. – М.: 2004. – № 2. (11).
14. Маҳмудова Г. Жадиализм ва Туркистонда ахлоқий-эстетик фикр тараққиёти. –Т.: Давр-пресс, 2006.
15. Маҳмуд Асъад Жўшон. Тасаввуф ва гўзаллик. – Т.: Адолдат, 2004. – 344 б.
16. Мадаева Ш. Миллий менталитет ва демократик тафаккур. –Т.: Фалсафа ва ҳуқуқ, 2007.
17. Маънавият. Асосий тушунчалар луғати. –Т.: Фафур Гулом номидаги НМИУ, 2009.
18. Никитина И.П. Эстетика / Учебное пособие. – М.: Высшая школа, 2008.
19. Нурматова М.А. Шахс маънавий камолотида ахлоқий ва эстетик қадриятлар уйғунлиги. –Т.: Университет, 2009.
20. Оллоёров Н.В. Эстетика /Услужий қўлланма. – Самарқанд, 2004.
21. Отамуродов С. Глобаллашув ва миллат. –Т.: Ўзбекистон, 2008.
22. Собирова З. Жамият янгилиниши ва бадий-эстетик омиллар. – Т.: Фалсафа ва ҳуқуқ нашриёти, 2007.
23. Умаров Э., Каримов Р., Мирсаидова М., Ойхўжаева Г. Эстетика асослари. Ўқув қўлланма. –Т.: Чўлпон, 2006.
24. Умаров Э. Театр эстетикаси. –Т.: Чашма принт, 2008.
25. Фалсафа. Қомусий луғат / Тузувчи ва масъул муҳаррир Қ.Назаров. –Т.: Шарқ, 2004.
26. Эстетика. / Учебное пособие под. ред. А.А.Радугина. – М.: Библионика, 2006.
27. Яковлев Е.Г. Эстетика / Учебное пособие. – М.: КноРус, 2011.
28. Файбуллаев О.М. Шахс маънавий камолоти ва эстетик маданият. –Т.: Чашма принт, 2008.

Диссертация ва диссертация авторефератлари:

1. Абиджанова Ф.А. Руҳий таҳлил эстетикасининг ўзига хос хусусиятлари (Карл Густав Юнг фалсафий мероси асосида). Диссертация. Фалс.фан.ном. –Т.: 2009.
2. Агзамходжаева С.С. Ижтимоий идеал ва Ўзбекистонда маънавий тараққиёт муаммолари. Диссертация. Фалс.фан.док. –Т.: 2008.
3. Ибрагимова Ф.Қ. Ўзбекистон бадий маданияти: янгилиниш йўналишлари ва ривожланиш муаммолари. Диссертация. Фалс.фан.ном. –Т.: 2009.

4. Мухиддинова Д.М. Национальная эстетическая культура: самабытность и проблемы развития. Диссертация. Канд.филос.наук. – Т.: 2006.
5. Нурматова М.А. Шахс маънавий камолотида эстетик ва ахлоқий кадриятларни уйғунлаштириш муаммолари. Автореф.фалс.фан.ном. – Т.: 2011.
6. Рашидова М.К. Единство художественного и технического в эстетике быта. Диссертация. Канд.филос.наук. –Т.: 2007.
7. Рахимшикова М.К. Эстетические взгляды Абу Насра аль-Фараби. Диссертация. Канд. филос. Наук. –Т.: 2009.
8. Ташбаева Д.Х. Эстетические особенности узбекского музыкально-песенного искусства. Диссертация. Канд.филос.наук. –Т.: 2009.
9. Умаров М.Б. Маннон Уйғур ижодининг ўзбек театри эстетикаси ривожланишидаги роли. Диссертация. Фалс.фан.ном. –Т.: 2005.
10. Ғайбуллаев О.М. Ўзбекистон мустақиллиги шароитида ёшлар эстетик тафаккурининг ривожланиш масалалари. Автореф. Фалс.фан.ном. –Т.: 2005.
11. Ҳусанов Б.Э. Шахс ва жамият муносабатларида гўзалликнинг намоён бўлиш хусусиятлари. Диссертация. Фалс.фан.ном. –Т.: 2002.

Электрон таълим ресурслари:

1. Герцен А. И. Эстетика. Критика. Проблемы культуры. <http://www.ozon.ru/context/detail/id/2666331/>.
2. Лосев А. Ф. Эллинистически-римская эстетика <http://www.ozon.ru/context/detail/id/1700382/>.
3. ЭСТЕТИКА|ОнлайнЭнциклопедияКругосвет(www.krugosvet.ru/.../ESTETIKA.html)
4. ЭСТЕТИКА. Афоризмы, мысли, фразы.(www.aphorism.ru/275.shtml)
5. Эстетика Гегеля (www.prepod.info/ru/article/estetika_gegelya/)
6. Сборник статей «Эстетика в интерпарадигмальном пространстве (<http://www.anthropology.ru/ru/texts/gathered/aestip/index.html>)
7. Эстетика Средневековья - История средневековой культуры (http://www.countries.ru/library/middle_ages/srveste.htm)
8. Эстетика техническая (www.humanities.edu.ru/db/msg/72992)
9. БАРОККО. Эстетика барокко: причины появления (<http://www.abc-people.com/data/bernini/barocco1.htm>)
10. Византийская эстетика История (www.history.rin.ru/text/tree/2140.html)
11. Кондрашов В. А., Чичина Е. А. Этика. Эстетика —Ростов(www.lib.ua-ru.net/content/1634.html)
12. ЭСТЕТИКА АВАНГАРДА: ФУТУРИЗМ [1], ЭКСПРЕССИОНИЗМ, ДАДАИЗМ(www.lamp.semiotics.ru/est_avang.htm)
13. Техническая эстетика (www.bse.sci-lib.com/article110389.html)
14. Серов Н.В. Эстетика цвета. (<http://psyfactor.org/lib/aestcolor.htm>)
15. Эстетика: Вчера. Сегодня. Всегда (www.iph.ras.ru/page52361758.htm)

16. Средневековая эстетика (как парадигма) (www.niv.ru/doc/aesthetic/lexicon/254.htm)
17. Эстетика в дизайне (www.rosdesign.com/design/estofdesign.htm)
18. Немецкая Классическая Эстетика (<http://ariom.ru/wiki/NemeckajaKlassicheskaJaJestetika>)
19. Эстетика жизни | Электронная библиотека (www.bookua.org/lektsii/estetika-zhizni.html)
20. Эстетика искусства (www.smirnova.net/estetika/)
21. Эстетика Аристотеля (http://www.philosooff.ru/rus/philosophy/history/antique/epocha_aristote/estetika_a57.shtml)
22. Онлайн лекции по эстетике. (www.belportal.info/osnovnye-esteticheskie-kategorii/)